

Günekoloogiline laparoskoopia

Patsiendi info

Laparoskoopia on operatsioon, mille käigus saab vaadelda kõhuõõneorganeid haiguste ja muutuste avastamiseks ning neid opereerida, samuti saab võtta uuringuteks proove.

Laparoskoopiaks sobib igasugune menstruaatsiooniväline aeg. Enne operatsioonile tulekut soovitatakse hoiduda rasedusest.

Operatsiooniks ettevalmistus

Laparoskoopia tegemise päeva varahommikul käige duši all. **Hommikul ei tohi juua ega süüa, närimiskummi närida ega suitsetada.** Happelise maosisu (seedimata toidu või joogi) sattumine kopsu narkoosi ajal võib osutuda eluohtlikuks. Ravimeid võib võtta vähese veega.

Tüsistuste tekkimise riski vähendamiseks palume Teid enne protseduuri informeerida arsti:

- oma tervislikust seisundist, kõigist haigustest ja pidevalt tarvitavatest ravimitest
- oma teadaolevast ülitundlikkusest ravimite suhtes

Operatsiooni kirjeldus

Operatsiooni teeb günekoloog. Laparoskoopia tehakse üldnarkoosis järgmiselt: kõhu eesseinale naba alla tehakse väike, 1,5 cm pikkune sisselõige. Seal viiakse nõel kõhuõõnde, mis täidetakse (süsihappe)gaasiga. Seda tehakse organite üksteisest eemale nihutamiseks, et läbi ava oleks võimalik

kõhuõõnde ohutult viia optiline vaatlustoru – laparoskoop. Sageli on vaja teha veel 1–3 väiksemat, 0,5 cm pikkust sisselõiget madalamale kõhu eesseinale, et kõhtu viia lisainstrumente parema nähtavuse saavutamiseks või kirurgilisteks toiminguteks. Nii on võimalik kõhuõõnest eemaldada liiteid, munasarjatsüste, müoomisõlmi, endometrioosikoldeid ja organeid ning katkestada emakavälist rasedust. Laparoskoopia järel eemaldatakse instrumendid ja gaas lastakse kõhuõõnest välja, haavad suletakse.

Lastetuse põhjuste väljaselgitamisel on vaja asetada instrument tupe kaudu emakakaelale, et toimetada sinna värvainet munajuhade läbitavuse kontrolliks laparoskoopia ajal.

Võimalikud tüsistused

Laparoskoopia ajal esineb tüsistusi harva. Tüsistusohu on suurem, kui Teil on varem olnud kõhuõõneoperatsioone, laparoskoopiaid või kõhuõõneliiteid. Kui laparoskoopiline operatsioon või probleemi tehniline lahendus ei ole võimalik või kui verejooksu, soole- või põievigastuse korral osutub vajalikuks üle minna lahtisele operatsioonile, tehakse seda kohe ilma Teid narkoosist üles äratamata.

Nagu iga kirurgilise operatsiooni puhul, nii võib ka laparoskoopial ette tulla verejooksu, operatsioonipiirkonna või haavapõletikku (üliharva veremürgistust). Võimalik on ka siseelundite: põie, kusejuha või soole vigastus, mis võib esile kutsuda nende organite

tegevuse häireid. Elektrikirurgia korral võib tekkida elektroodi piirkonda nahakahjustuse tagajärjel arm. Närvikahjustus põhjustab nõrkust ja valu haava piirkonnas, küljes või jalas. Song on operatsioonijärgne hilistüsistus, kus operatsioonihaav avaneb seestpoolt, laparoskoopia järel esineb seda üliharva. Hilistüsistuseks võib olla uurise teke tupe ja põie või tupe ja pärasoole vahele. Liidete tekkimine kõhuõõnes võib põhjustada hiljem valu, lastetust või soolesulgust. Trombide sattumine kopsu ja ka kopsupõletik on üliharvad operatsioonijärgsed tüsistused. Meditsiinilistel protseduuridel kasutatavad ravimid võivad esile kutsuda organismi ülitundlikkust allergilisest nahalööbest kuni šokini. Tüsistused on aeglasema paranemise, nähtavate armide, pikema töövõimetuse, elukvaliteedi languse ja kordusoperatsioonide põhjuseks. Surmavaid tüsistusi esineb üliharva.

Sagedasemad probleemid on lühiajaline kõhuvalu, öla- ja kaelavalu. Need sümptomid mööduvad tavaliselt 2-3 päeva jooksul.

Operatsioonijärgne aeg

Te ärkate **pärast laparoskoopiat** operatsioonitoas, kust Teid viiakse palatisse. Kui Te olete täiesti ärkvel ja tunnete end hästi, võib mõni tund pärast operatsiooni juua. Kui Teil on jõudu ja soovi, võite voodist tõusta ja jalutada. Valude korral küsige õe käest valuvaigistit. 24 tunni jooksul pärast anesteesiati ei ole lubatud juhtida autot ega teha muid kiiret reageeringut nõudvaid toiminguid.

Haavaplaaster eemaldatakse operatsioonijärgsel päeval ja haavaniidid nädal pärast operatsiooni. Niitidega haava võib seebi ja veega pesta (kui ei ole teisi korraldusi). Operatsioonijärgset valu võib vaigistada apteegi käsimüügis olevate valuvaigistitega.

Rasket füüsilist pingutust tuleb vältida ühe kuu jooksul. Esimesel nädalal on soovitatav kergem dieet. Kuu aega ei ole lubatud elada suguelu, käia vannis, saunas, ujuda ega kasutada tupetampoone.

Tugeva verejooksu, kõhuvalu või üle 38°C palaviku tekkimisel pöörduge naistekliiniku vastuvõttu (lahti ööpäev läbi).

Kui Teil on operatsiooni järel tekkinud probleeme, mida Te ei suuda ise lahendada, helistage Ida-Tallinna Keskhaigla naistearstidele telefonil 620 7234.